

Αντιλαβού, σώσον, ἐλέησον...» -Της Παναγίας, αχράντου, Δεσποίνης ημών Θεοτόκου μνημονεύσαντες....”

Ορθοδοξία / Θεία Λατρεία

(†) Μητροπολίτης Πισιδίας Σωτήριος Τράμπας

Προς το τέλος των «Ειρηνικών» της θείας Λειτουργίας, ο Λειτουργός προσθέτει μία σύντομη δέηση, που συχνά επαναλαμβάνεται στη θεία Λειτουργία (αλλά και σε όλες σχεδόν τις ιερές Ακολουθίες). Αυτό φανερώνει την σπουδαιότητα του περιεχομένου της: Λέει: «Ἀντιλαβοῦ, σώσον, ἐλέησον καί διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεός τῇ Σῆ Χάριτι».

Αυτό το αίτημα, όπως είναι φανερό, το απευθύνει ο Διάκονος ή ο Ιερέας απ' ευθείας προς τον Θεόν, με τη συμμετοχή ολοκλήρου του εκκλησιάσματος. Και θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι μία περίληψη ολόκληρης της Μεγάλης Συναπτής, (που άρχισε με το «Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν»). Το νέο σημαντικό στοιχείο που προστίθεται στην τόσο σύντομη και περιεκτική αυτή δέηση είναι η αξία και η δύναμη που έχει η θεία Χάρη στην εκπλήρωση από το Θεό αυτών που Του ζητούμε.

Από τη δέηση αυτή μαθαίνουμε ότι ο Θεός μας παρέχει βοήθεια, απαλλαγή από θλίψεις, θεραπεία από ασθένειες, προστασία από κινδύνους, σωτηρία ψυχής και σώματος, και όλα αυτά δωρεάν! Προσφέρει ο Θεός στον άνθρωπο τις ευεργεσίες Του, όχι για τα αγαθά έργα των ανθρώπων. Αν ο Θεός ήθελε να κρίνει με απόλυτη δικαιοσύνη τα λίγα καλά μας έργα με το πλήθος των πονηρών πράξεών μας θα είμασταν άξιοι καταδίκης: «Αν εξετάσεις τις ανομίες μου, Κύριε, Κύριε, ποιός θα μπορέσει να αντέξει; αναφωνεί ο Ψαλμωδός (Ψαλμ. 129 [130], 3). Δεν είναι λοιπόν η αξιομισθία των καλών μας έργων, όπως μάλιστα συνήθως τα υπερεκτιμούμε με τον εγωισμό μας, αλλά η θεία Χάρη, που μας σώζει. Ο απόστολος Παύλος για ό,τι αξιώθηκε να λάβει από το Θεό και για το ό,τι από διώκτης του Χριστού έγινε Απόστολός Του όλα τα αποδίδει στη θεία Χάρη: «Με τη χάρη του Θεού έγινα αυτό που έγινα» (Α' Κορ. 15:10). Και στους Εφεσίους εξηγεί ο ίδιος Απόστολος: «Ενώ ήμασταν πνευματικά νεκροί εξ αιτίας των παραπτωμάτων μας, -ο Θεός- μας ξανάδωσε ζωή μαζί με τον Χριστό. Με τη Χάρη Του έχετε σωθεί...Κι έτσι με την αγάπη που μας έδειξε διά του Ιησού Χριστού φανερώνει... πόσο υπερβολικά γενναιόδωρη είναι η Χάρη Του. Πραγματικά με τη Χάρη Του σωθήκαμε δια της πίστεως. Και αυτό δεν είναι δικό σας κατόρθωμα αλλά δώρο Θεού. Δεν σωθήκατε με τα καλά σας έργα κι έτσι κανείς δεν μπορεί να καυχηθεί γι' αυτό» (βλ. Εφες. 2: 5-9). Ωστε, η θεία Χάρη, που απέρρευσε από τη σταυρική θυσία του Χριστού, απάλλαξε τον αμαρτωλό άνθρωπο από την ενοχή και την ευθύνη του προπατορικού αμαρτήματος· συμφιλίωσε τον άνθρωπο με το Θεό και έτσι μπορούμε πλέον να προσφωνούμε τον Θεόν Πατέρα και να αισθανόμαστε ότι είμαστε παιδιά Του και κληρονόμοι της Βασιλείας Του. Χωρίς τη θεία Χάρη οι δεήσεις μας δεν θα είχαν καμμίαν αξίαν. Παίρνοντας λοιπόν ως συμμαχό μας στην προσευχή μας τη θεία Χάρη δεόμεθα:

Κύριε, άντιλαβοϋ, (=βοήθησέ μας και γίνε Προστάτης μας και στήριγμά μας)!

Σώσε μας, αφού για τη σωτηρία μας θυσιάστηκε ο Μονογενής Υιός Σου.

Ελέησέ μας, αφού είσαι Θεός ελέους, οικτιρμών και φιλανθρωπίας, και το έλεός Σου μας καταδιώκει όλες τις ημέρες της ζωής μας, ώστε να μη ξεφύγουμε από κοντά Σου (βλ. Ψαλμ. 22 [23],6).

Είθε, με την θεία Χάρη, όλα τα αιτήματά μας, κατά τη θεία Λειτουργία και πάντοτε, να γίνονται αποδεκτά από τον Φιλάνθρωπον Θεόν μας, και να απολαμβάνουμε πλουσιοπάροχα τα επίγεια και υπερουράνια αγαθά Του και τις ευλογίες Του!

Η τελευταία προτροπή του Διακόνου προς το εκκλησίασμα, στη Μεγάλη Συναπτή (ή στα «Είρηνικά», όπως συνήθως λέγονται) είναι: «Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα»

Αφού προσευχηθήκαμε για όλα, ο λειτουργός μας προτρέπει να αποθέσουμε τους εαυτούς μας στον Κύριο και Θεό μας Ιησού Χριστό. Σε αυτό, πρότυπό μας έχουμε την Παναγία Μητέρα μας και τους Αγίους μας. Να θυμηθούμε την πίστη, την αγάπη, την αφοσίωση, που εκείνοι έδειξαν στον Κύριο, ώστε κι εμείς, όπως εκείνοι, να εμπιστευθούμε τη ζωή μας και τη ζωή των αδελφών μας στον Χριστό μας. Η απόθεση της ζωής μας στο Θεό δεν είναι κάτι που γίνεται εύκολα. Γι' αυτό, για να μπορέσουμε να επιτύχουμε την προσφορά του εαυτού μας και των αδελφών μας στον Κύριο, ζητάμε τη βοήθεια της Παναγίας αχράντου, υπερευλογημένης, ενδόξου Δεσποίνης υμών Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας και όλων των Αγίων

της Εκκλησίας μας. Η λέξη «μνημονεύσαντες» αυτό σημαίνει: «το να καλέσουμε σε βοήθεια, το να δεηθούμε», επεξηγεί ο ιερός Νικόλαος Καβάσιλας.

Για να αποθέσουμε τον εαυτό μας στον Κύριο πρέπει η αγάπη μας για τους αδελφούς να είναι ίση με την αγάπη του εαυτού μας. Τότε ο άλλος αδελφός μας γίνεται ο άλλος εαυτός μας. Τότε παραθέτοντας τον εαυτό μας στον Θεό, παραθέτουμε και τους αδελφούς μας. Με οδηγό την αγάπη παραθέτουμε εαυτούς και αλλήλους στο πέλαγος της θείας αγάπης. Αυτό υποσχόμαστε στο Θεό με τις δυό λέξεις: «Σοι Κύριε».

Αφού ο λειτουργός Ιερέας απευθύνει στο Θεό χαμηλόφωνα μια σύντομη Ευχή, με την οποία ανακεφαλαιώνει και ενισχύει τις δεήσεις του λαού και επικαλείται το αμέτρητον έλεος του Θεού και την ευσπλαχνία Του, εκφωνεί μια σύντομη δοξολογία προς τον Τριαδικό Θεό: » Ότι πρέπει σοι πάσα δόξα τιμή και προσκύνησις τῷ Πατρί καί τῷ Υἱῷ καί τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καί ἀεί καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Και ο λαός επισφραγίζει τη δοξολογία με ένα εγκάρδιο Αμήν.

Έτσι με τη σημερινή Ομιλία ολοκληρώσαμε, με τη Χάρη του Κυρίου, έστω περιληπτικά, την ερμηνεία των «Εἰρηνικῶν» της θείας Λειτουργίας.

Ας αναφερθεί εδώ ότι, τα ίδια αυτά «Εἰρηνικά», λόγω της σπουδαιότητός τους, έχουν συμπεριληφθεί και στις ιερές Ακολουθίες του Εσπερινού και του Ὁρθρου, ανάλογα δε διαμορφωμένα και σε άλλες ιερές Ακολουθίες.

<https://bit.ly/3pw5khk>